

PERMACULTUUR LEVEN

IN GESPREK MET **KATHARINE HONE**

Katharine Hone is een ervaren permacultuurdocent uit Zwolle. Ze is van oorsprong Engelse. Hoewel ze nog steeds pdc's geeft gaat haar interesse de laatste tijd meer uit naar het begeleiden van mensen op wijkboerderij de Schellerhoeve in Zwolle. Ze werken daar op de permacultuurtuin. Katharine zit in de rol van facilitator bij dit proces. Ik ken haar voornamelijk vanuit haar rol als pdc-docent. Ook dan treedt ze vooral als facilitator op en niet als een alwetende docent. Ze stuurt waar moet worden gestuurd maar is meestal een vraagbaak en een coach. Subtiel in ondersteuning door de juiste vragen op het juiste moment te stellen die dan leiden tot een prikkel bij de student. De nadruk ligt op experimenteren en aanmoedigen in plaats van een kant en klaar antwoord te geven, op de grote rol van heel veel observeren en daarna pas na lange tijd doen. Dit alles stimuleert tot onderzoek en het actief op zoek gaan naar kennis en die in praktijk brengen.

AUTEUR Anita Bartstra

FOTO'S Anita Bartstra

Anita is enthousiast permacultuur en eindredacteur van Permacultuur Magazine.

Het is februari. Als ik aankom staat Katharine midden tussen de geiten voor de wijkboerderij. We drinken eerst een kop koffie binnen. Katharine vertelt: "Mijn idee is dat als je niet in contact bent met de natuur je niet in contact bent met jezelf. Wat we hier doen is eigenlijk alleen maar communiceren. De permacultuurtuin is geen doel, het is een middel. En ik ben niet de baas, maar de facilitator. Ik weet niks eigenlijk, iedereen mag zelf gaan onderzoeken, opzoeken, experimenteren."

Goede sfeer en vertrouwen

Binnen zegt een vrijwilliger dat hij zometeen het gratis karton op gaat halen voor het maken van de nieuwe bedden. Maar dat hij ook even thuis naar het schaatsen gaat kijken op tv. Een andere vrijwilliger komt binnen en heeft een heel verhaal over zijn haar, dat hij het elke dag wast, wat er allemaal in moet aan gel en lak. "Vroeger in mijn punktijd smeerde ik zeep in mijn haar", knipoog ik.

Permacultuur leven

Als leidraad voor het interview heb ik een aantal vragen bedacht, om mezelf en Katharine wat structuur te bieden. Maar Katharine stelt voor om me een rondleiding te geven, dus de vragen blijven binnen achter alsmede de telefoon met recorder. Het loopt altijd anders ...
Eerst komen we langs de twee loopeenden die Katharine bij haar thuis heeft grootgebracht en die sinds kort op de Schellerhoeve wonen. We schuifelen samen over een bevroren plas op weg naar de buitenste permacultuurtuin. Tijdens het glibberen grijpt Katharine mijn hand en roept uitbundig: "Two old ladies, making their way across the ice, oh dear! Do you want a banana, dear?" We giechelen wat. Diezelfde plezierige sfeer was ook al binnen, waar wat vrijwilligers bezig zijn. Katharine legt uit dat ze aan het uitbreiden zijn. De wijk wil een plukrij van fruitbomen en die zijn ze aan het aanleggen. Er loopt een vrijwilliger rond met een kruiwagen vol houtsnippers." Zij wil alleen maar aan het werk, maar

geen ontwerp- of denkwerk doen. Een ander wil juist in de spreadsheets omdat hij daar helder van wordt en overzicht krijgt. Zo doet iedereen wat hij wil en alles gaat organisch en vanzelf. Ik hoef eigenlijk nauwelijks wat te doen, ik kan wel naar de Bahama's. Momenteel heb ik ook een tennisarm dus ik kan ook niks. Heel anders dan eerst", gaat ze verder. "De verandering zit in mijzelf, ik deed veel te veel voor een ander en had het erg druk. Net als voor de pdc die ik toen gaf, heel veel voorbereiding. Nu zie ik wel wat er komen wil. Ik leef permacultuur, dat is het verschil. Ik pas me niet meer aan maar ga ervoor staan." Ze kijkt om zich heen. "We krijgen van alles aangeboden, bessenstruiken, subsidie, zaden en houtsnippers nadat ik vroeg aan wilgensnoeiers of wij de snippers mochten hebben. Ik ben zelf ook vrijwilliger, verdien er niets mee, misschien in de toekomst. Voorlopig verdien ik de kost met Engelse les in de avonduren."

Permacultuurprincipes en visie

Katharine gebruikt feedback en past zelfregulatie toe dus, een bekend permacultuurprincipe. Kleine, langzame oplossingen. Iedereen vindt zijn niche. Diversiteit wordt uitgenodigd. Anders dan bij een pdc komen de mensen niks halen en ligt de crisis niet buiten de mensen maar in henzelf. Veel mensen die hier voor het eerst komen zijn vastgelopen in werk of studie en denken dat alles aan hen ligt. Maar langzamerhand komen ze erachter dat ze oké zijn en dat niemand hier hen probeert te veranderen. Ze krijgen de ruimte en veel vertrouwen. Als ze beginnen krijgen ze Katharine haar visie toegestuurd waarin ze vertelt dat ze

gebruik maakt van permacultuurprincipes voor de tuin en het systeem op de wijkhoeve. En dat de tuinen voor de deelnemers een rol kunnen spelen in het herontdekken in wie ze zijn en wat ze willen. Daarbij trekt ze de parallel met een ecosysteem waarbij niets vaststaat maar waarbij mensen kunnen kiezen wat en óf ze iets gaan doen. Uitleg geven over wat een deelnemer al of niet doet is geen vereiste en hulp vragen mag. Wordt er niet gezaaid dan is er ook geen oogst, maar als dat niet erg gevonden wordt dan is het maar zo. Is het wel een punt dan is het mogelijk om er samen achter te komen hoe er wel kan worden geoogst. Zo worden mensen uitgenodigd hun wensen, behoeftes, zorgen en angsten uit te spreken.

Ruimte om te zijn

We lopen naar de jonge vrouw met de kruiwagen. Ze vertelt stralend dat ze zich in de kruiwagen nestelt in de zon als ze wil pauzeren. Katharine zegt dat ze een microklimaat voor zichzelf heeft ontdekt. Verder lopend zegt ze: "Mijn idee is om hier allemaal verschillende mensen uit te nodigen voor workshops enzo, bijvoorbeeld voor stembevrijding, yoga en noem maar op." We lopen verder langs de ezels, waar er net twee nieuwe van zijn gekomen. Ze hebben het overduidelijk naar de zin. Een vrijwilliger geeft ze meidoortakken te eten. We lopen de oudere permacultuurtuin binnen die het dichtst bij de hoeve ligt. "Kijk, hier is een heleboel veranderd. Er werken nu kinderen in van de buitenschoolse opvang hier. Die stenen langs de bedden lagen hier al heel lang, die zijn er door vrijwilligers langs gelegd. Voor die

kleintjes is het moeilijk om uit de bedden te blijven en zo gebeurt dat minder snel. Bovendien is er een microklimaat gecreëerd en die stenen zijn eindelijk gebruikt." We gaan zitten op een bankje in de zon. Ondanks dat het licht vriest is het er heerlijk. Op een gegeven moment komt er een vrijwilliger aan die op zijn knieën valt en begint te buigen: "Oh opperbaas, grote chieff, wat moet er nog gebeuren, heeft u nog opdrachten voor mij?" Het tekent de ontspannen sfeer. Hij heeft het over lunchen en we ontdekken dat het al twee uur is geweest! Gauw naar binnen waar we een heerlijke koolsalade delen die Katharine heeft meegebracht. Na de lunch gaat ze bij 'haar' eenden kijken, of ze vannacht wel buiten kunnen blijven. Ondertussen geniet ik van het schouwspel van een aantal peutermeisjes dat in de centrale ruimte les krijgt in dansen, in het kader van een kinderfeestje. Een uur geleden stonden ze nog te stuntelen en nu hebben ze het dansje al aardig onder de knie. Ze hebben er veel plezier in. Het is weer een ander onderdeel van de wijkhoeve maar ook daar is de sfeer goed. Katharine komt binnen en zegt: "Het valt te bezien of je een tuin zo dicht mogelijk bij huis wilt aanleggen, zone 0 of 1, want als je doel is zoveel mogelijk te bewegen, dan leg je die tuin juist niet dicht bij het huis aan. Dat is een andere manier van ertegen aankijken." Het wordt tijd om weer naar de trein te gaan. Als ik naar de fiets loop zitten buiten aan de picknicktafel een aantal deelnemers tevreden in het winterzonnetje te genieten van een kopje thee en zwaaien me vriendelijk na. Wat een fijne plek! Vrolijk fiets ik naar het station.

**Zo doet iedereen
wat hij wil en
alles gaat organisch
en vanzelf.**